

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 50 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gedalška stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Národnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Zaradi jutrnjega praznika izide prihodnji list v sredo.

Cesar in naše narodnostne terjatve?

V seji avstrijske delegacije 27. januarja je konservativec baron Hübnér govoril o naši zunanji politiki, a dosledno tudi z ono zvezane notranje politike nij prezrl. V tej je rekel mej družim tudi te le vseskozi resnične in nam iz duše vzete besede:

„Gospoda moja! O vsem se dá pogajati, o rabi principov, o tem, kar je moje in tvoje, o oportuniteti itd., vendar se ne dá pogajati (transigirati) o večnih principijah pravice in krivice. Pa tudi še o necem se ne dá pogajati, o narodnostnih vprašanjih. Ako jaz kot avstrijski Nemec mislim, da mi kak Slovan, ker je Slovan, krivico dela, tu nij nobenega porazumljenja. Jaz ne morem niti ene kaplje svoje nemske krvi zlití v žile svojega protivnika, ravno tako on ne more. Tukaj mora jeden ali drugi udati se, in če se nobeden ne udá, ne ostane nič družega, nego priziv na to, kateri je močnejši, ali pa rekurz na razsodnika, in ta razsodnik mora, da se more sprejeti, nepristransk biti in tudi kot nepristransk veljati; velja pa kot tak, ako je njegov interes, da je nepristransk: to je krona, to je cesarjeva hiša avstrijska.“

Samo mimo grede tu prosimo naše narodne „ausgleichsmajerje“, ki menijo, da bomo s par komplimenti vodje protivne stranke pridobili, naj tu še enkrat beró besede Nemca

Hübnerja, da pri nas porazumljenje nij mogoče, če se nemškutarji ne udajo in ne potrdijo naših narodnih terjatev. Sovražnikom odpustiti, ónim dobro storiti in jih ljubiti, ki so nam hudo prizadeli, to je v krščanstvu vzvišen in res božji nauk; in blažen je mož, kdor ga v socialnem življenji izpolnjevati more. — Menj stroge terjatve uže dela moderno posvetno izobraženje ali etiketa pri človeku; ono zahteva od njega le, da pod čedno formo in frazo skrije svoja čutila, da vsaj na videz dela prijazne obraze. — Vse drugače je pa to v političnem življenji, v javnosti, kjer gre za ideje, za narodnost, tu je vsako udajanje in uklanjanje svojemu protivniku strankarski samomor, poguba, ali vsaj nespamet. — Odpustčajmo svojim osobnim sovražnikom, ali sovražnikom svojega naroda nikoli! V privatnem življenji čislaj tudi političnega narodnega protivnika, če moreš, ali v javnem življenji je na političnem moži vse politično, tu se ne dá jedna lastnost, jedna „zasluga“ proč odluščiti od glavne njega lastnosti.

Pa to le mimogrede. Mi smo namenjeni denes le besedam barona Hübnérja pritrđiti, da tudi mi Slovenci največ pričakujemo ali prav za prav jedino še upamo od krone vplivanja, da dosežemo svoje narodne pravice. Od Nemcev ne upamo ničesa! Masa naroda nemškega, nemški kmetje, ti pač nijso naši sovražniki. Oni so praktični in vedo, da jim nič ne koristi, če nas njih izobraženi rojaki teró. Ali takozvana inteligencija nemška v večini, nemška mesta v večini so nam Slovanom protivna. Nemška

birokracija je nam ravno tako protivna. To vidimo iz vsega. Od teh stranij torej ničesa ne pričakujemo; in ker so te strani zalibog še močne, in ker se mi narodno udati nikoli ne mislimo, naši protivniki pa tudi nič ne kažejo, da bi hoteli pravični biti, — upamo res le še od vpliva cesarke krone, da se našim tako jednoglasno izrečenim in pri tolikih volitvah odobrenim narodnim zahtevam enkrat zadosti.

V svojem večerajšnjem dopisu je naš dunajski, dobro podučeni dopisnik nam poročal, da je cesar te dni generalu in dalmatinskemu namestniku Rodiču z veseljem in pohvalo omenjal ravno zadnjič spet izkazano udanost in požrtvovalnost nas južnih Slovanov. — Mi torej smemo upati, da bodemo to cesarjevo milost, ki jo zdaj slišimo, v narodnostnem oziru tudi skoro čutili in videli.

Ko je lani ob 25letnici cesarske naš narod slovenski tako splošno, kakor noben narod v Avstriji, svojo lojalnost in zvestobo izrekal in na razne načine izjavljal, in ko smo tačas ravno mi v tem listu priobčili tacih narodovih udanostnih manifestacij od vseh krajev svoje domovine toliko, kakor noben drug avstrijski narodni organ ne, tačas smo mi, ki dobro poznamo svoj narod, ker smo sinovje njegovi, poslušali na tanko glas duše tega slovenskega ljudstva in slišali smo, da je iz teh lojalnostnih glasov skupaj ven donela tudi prošnja za pravico in preverjenje, da je pravica le še po vplivu in posredovanji krone doseži.

In denes! Tam smo kot lani. Upanje se nam dela, ali uže nas tudi oblazuje strah: kaj pa, če bi bili spet zastonj upali? Vendar

Listek.

Slovanska pisma.

I.

Večer se bliža. Imel bi iti na sprehod. A kam češ iti, ker brije burja sè snegom tako neusmiljeno. Jelo se je mračiti, ali bolje, jelo se je temniti, ker mračno je bilo uže celi dan. Kako neznošljiva je mračnost jednega samega dne, kako tužno je pa stopram, če pomisliš, da je imela tvoja domovina večjidel same mračne dneve in če te je osoda zanesla mej on narod, ki je mračil in še mračí tvojo domovino. Spominjaš se, kako si se nekđaj sè svojimi po svoje zabaval, a zdaj živiš mej tujimi, ki govore s toboj jezik, katerega ne govori tvoja majka, katerega so ti v glavo ubili „pedagogi“. Tuj mej tujimi, vse tuje.

Take in jednake misli so me obhajale. Prepoditi sem jih hotel, ker „kdo bi vedno tužen bil“. Vzajem za tega delj v roke zadnji broj „Vienca“, ležečega pred menoj na mizi. Ne čitam dolgo in uže naletim na vrstice:

Mej južnimi Slovani so Slovenci jedini, koji némajo lastne povestnice. Dospevši na kraj slovanskega sveta, so oni največ trpeli; oni jedini nijso imeli nikdar toliko moči, da bi se bili postavili na lastne noge. Slovenci sočinjavajo del povestnice hrvatske, štajerske, koroske, avstrijske itd. ali slovenske povestnice némajo. Baš za tega delj némajo oni ni posebnega imena, temuč so obdržali občeslovansko torej generično ime, koje je polagoma postalo specifično v zdanjem pomenu. Brez politične prošlosti, kot neka narodna vsebina prikazujejo se stopram v XVI. veku, za protestantizma.

Da, to je mračno, „svuda mrko“; in katera zimska burja je prouzročila mrak, ki se razprostira nad našim narodom. V istem stavku se čita: „German se nije zadovoljavao obranom vlastite kuće, već je prodirao dalje; južni Slaveni ograničujuć se na svoje izgubili su sve!“ Tužna naša povestnica taka, tužen uzrok, zakaj imamo tako povestnico ali zakaj némamo nikakršne povestnice.

No, in Hrvatje? Ti imajo za istino povestnico, imajo zapisana imena svojih slavjan-

skih kraljev, ki so se bili pa naveličali slavno vladati in izročili slovansko Hrvatsko turansko-azijskemu plemenu Magjarov, ki so po Palackem kol zasajen v meso slovanskega telesa. In vrhu vse slavne historije svoje so zdaj Hrvatje v magjarskem žepu, ne morejo niti vojne krajine dobiti, da si je njihova, in puščajo svojo trgovino vedno bolj nemškim ljudom v roke priti, svojo starčevičevsko mladino pak na Srbe psovati in „Obzor“ požigati, namesto, da bi jo v biblijoteko svetovne historije učit se poslali in obče človeškega razuma iskat. Solatium est socios . . . ?

Poljaki so bili nekđaj slavni v svojej slavnej „Rzeczypospolitej“ a zdaj se nikdo nič ne briga za to slavnost. Tako pripoveduje zadnje dni „Czas“, da se je Bismark l. 1864 na pridvornem balu dancigskemu županu tako-le izrazil: „Po dveh potih se more odstraniti poljsko vprašanje — ali streti z lica zemlje vse mogoče slede poljskega vstanka s pomočjo zjedinjenih prusko-ruskih sil in tako predstaviti v odgovor na proteste zapadnih držav dovršen fakt — ali pa dopustiti razvitek vstanku, da

Dopisi.

Z Dunaja 30. jan. [Izv. dopis.] Dopolnitev celega ministerstva je odložena za zdaj. Po velikej noči bo zopet borba za njo. Grof Taaffe meni, da zdaj „nij še čas“. Torej bode zdanji provizorij trajal še nekaj časa. Vendar vsaj za naučnega ministra pa še gre borba. Desnica ga terja pred budgetno debato. Pred Stremayrom avtonomisti nehčejo za svoje narodno šolstvo vleči se. Stremayra pa nagiti, da bi vodstvo naučnega ministerstva sam pustil, to je silna težava za Taaffeja, ki energije rabiti nehče. Stremayr pa baje misli, da bi naučno ministerstvo bilo velika „sirota“ brez njega. Vendar ga bode menda skoro kdo nadomestoval, — kakor se spet denes govori — najbrž baron Gödel, kajti Kriegsau je zopet bolj iz kombinacije in Poljaki ne zahtevajo, da bi se jemal naučni minister ravno iz njihove stranke, a Helfert, za Kriegsauom drug kandidat Clamov, niti vseh Čehov za sebe néma.

Situacija se mora skoro, t. j. v naslednjih dneh, ščistiti, sicer Slovanje némajo nobenega interesa podpirati ministerstvo Taaffejevo, če se jim ničesa ne dovoli. Vsaj naučni minister mora biti drug. V tem so po sebnó Čehi in Slovenci odločni.

Tukaj je umrl in 28. jan. pokopan bil sekijski šef in vodja prezidijalne kancelije ministerskega svetovalstva Anton Artus. On je bil v svojem službenem mestu jako vpliven in — velik sovražnik Slovanov in konservativcev. — Pri njegovem pogrebu so bili prejšnji in zdanji ministri in drugi glavači. Upajmo, da bode njegovo mesto zasedel mož bolj objektiven. Zdaj je situacija zaradi tega tako silno težavna, ker imajo ustavoverci mejtacimi višjimi uradniki povsod svoje možé, ki jih skrivaj še povsod podpirajo in svoje „berichte“ delajo v nam protivnem smislu.

Iz Notranjskega 28. jan. [Izviren dopis.] Prej nekaj leti bil sem v neke slovenske čitalnici na deželi pri „slovesnej besedi“. Na programu bila je mej drugim žalógra: „Mlinar in njegova hči“. Pisano občinstvo ropotalo in zevalo je prej igro v vseh mogočnih glasih samo v domačih slovanskih ne. Oder se odpré. — Oj blažena scenarija! „Pobeljena streha, pomalane duri“... Na peči čepi mačka, pri peči mačka in za pečkom mačka s pravimi magjarskimi brkami. Polnoči je, votlo zadoni zvon (neki kositarsk pokrón) in duhovi — pravi pravcati pustni norci — skakaje ter pehaje se nastopé. Občinstvo počí v smeh in tleskanje... Noben hanswurst bi ne mogel tako šegljati razdraženih čutnic! O Lešnik, Lešnik pa pošku korobač za voditelje tacih narodnih veselí! —

Od tistega časa polastil se me je nekakov peremizem gledé narodne dramaturgije in sploh besed po deželi. Veliko se je na korist občnega narodnega naobraženja povsod po drazej domovini na bolje obrnilo, nahaja se vendar še mnogo pretiranega in prenagljenega.

Pri vsacem našem društvu je naravno neki duševni vodja. In ta mora imeti, da uspešno deluje od stopinje do stopinje, pred očmi vedno in vedno ta dva glavna faktorja: za kako občinstvo povsem priredim besedo, naj je petje, naj je igra, in kake moči imam za sedaj na razpolaganje?

In kolikor je mogoče mora se strinjati vnanjost, prostori, scenarija, obleka itd. s predstavljajočo se stvarino. To je napačno, ako

se dejo, držeč časniki v roci, tamo so to igrali in peli, pri nas bomo tudi!

Treba je najprej poznati stvar popolnem, podučiti se, študirati svoje razmere in moči. Revni smo sicer na vse strani; pa pri vsem tem ne smemo preveč grešiti, zadostovati moramo razmerno povsod s estetičnim pravilom. drugače kvarimo le okus, tepemo umetnost. trudimo in disgustiramo kedaj vnete moči, in pametnim se smešimo! Vedno moramo pri nas resno misliti, da so naše čitalnice v prvi vrsti izobraževalnice za narodno inteligencijo, zatoorej se morajo njihovi voditelji sè sveto navdušenostjo, odločno voljo držati nekakih pedagoških postav.

Kar velja tukaj pri programih velja tudi o drugej duševnej hrani o čitanji. Domače blago mora imeti povsod prvo mesto. Nij prav, da nekateri inteligentnejši in merodajni udje sploh v narodnih čitalnicah po deželi silijo na bralno mizo tudi po več tujih, dražih dnevnikov, vélike nemške beletristične liste (ker kaka posamezna dama na dom takove želi) itd., katerih prostejša večina niti ne pogleda. In naša narodna beletristika hira žalibože pri tacej brezozirnej malomarnosti! Po večini, po vladajočih razmerah in narodno se mora vse uravnati. Teorija sama na sebi je mrtva in tudi kvarljiva, ker mehkuži!

Zlato čisti se po ognji, društva po časi. Lepo število trdnih narodnih, društev imamo še, ki nam snujejo tako potrebni domači srednji stan! Smelo lahko trdim, da je ena prvih na vse strani cerkniška, o čemer sem se zopet prepričal 25. t. m. pri zadnjem besedi. Vršila se je v lepih prostorih Obrezovih. Lepa hiša božja duh k molitvi povzdiguje in lepa dvorana mami in navdušuje na to lepo umetnost. Malokje najdejo boginje umetnosti lepši, pripravnejši tempelj, kakor je pod gostoljubno narodno streho g. Obreze. Slava jej!

In kje imajo te boginje take svečenice, kakor so naše vrle tukajšnje domorodkinje?! Koliko ima Slovenija g. Lavričevih i Grbičevih? Kje takov zbor gospíj? —

Nikakor ne mislim tu od točke do točke popisavati programa, ter mučiti bl. čitatelje, kajti ne dela se tukaj za to, da bi se nosila hvala osobno po svetu: tu tli ogenj narodnega navdušenja ter koprnenje po narodnem izobraženju! Cel program bil je umetnost, čista blažena umetnost v popolnej formi, in to mej tako obilnim, poštenim srednjim stanom! Lep vec nec krasnih domačink — naših zlahtnih rozic — impozanten krog inteligentnih mož — vse je sledilo razumom, zanimivostjo in vidnim vspehom od kraja do konca vsacej točki.

In po tej duševnej zabavi „drobnili smo stopinje“, kakor pravi naš veseli menih Vodnik, da „mežnar odzvonil je dan“.

Postscriptum. Iz zanesljivega vira čujem, da se v nekedaj tako živahno-narodnej Planini snuje domače društvo. Mi sè srčnim veseljem in odkrito željo pozdravljamo nadepolno sosedinjo. Hodili si bomo složno v čast in prid Sloveniji v gostije! Naprej! —

Domače stvari.

— (Vodnikova beseda) v tukajšnji čitalnici denes zvečer, bode, kakor vse priprave kažejo, sijajna.

— („Dramatično društvo“) uljudno prosi sl. narodna društva in posamezne gospode, katerim so se na njihovo prošnjo posodile knjige, igre ali muzikalije, naj brez odloga franko vrnejo društveno ime-

nje, ker bi društvo prisiljeno bilo, prijaviti imena zanikarnih izposojevalcev, če bi ta poziv bil brez uspeha.

Odbor.

— („Laibacher Liedertafel“) ima tudi denes zvečer ples na starem strelišči.

— (Smešna opozija.) Tukajšnji nemški uradni list našteva v svojem broji od četrtka letošnje predpustne plesne zabave v Ljubljani, pozabi pa čisto narodnih plesov v čitalnici mej katerimi sta dva vendar najodličnejša. Mi bi tega ne omenjali, ako bi ne vedeli, da se je uredništvu „Laibacherice“ poslalo tudi vabilo za Sokolovo maskerado, katero je pa „furor teutonicus“ navlašč prezrl. Nu, za to bode vse jedno Sokolova maskerada velikanska, kakor vsako leto.

— (Umrí) je 27. jan. v Brezovici pri Šent-Jarnej 83 let stari penzionirani profesor Florijan Gregorič, ki je prej na tržaškem gimnaziji učil.

— (Poboj mej fanti.) Pred kratkím so se na letnem semnji v Cerkljah na Gorenjskem fantje mej soboj stopili v gostilnici M. Labernika; ranjenih je bilo več fantov, najbolj nesrečen pa je bil oštir sam, ki je bil tako hudo ranjen, da je v kratkem popolnem nezavesten umrl. Labernik je bil oženjen, ter zapušča 9 nedoraslih otrok.

— (Mrtev najden) je bil 23. jan. zjutraj v spalnej izbi na žagi Franca Lavtarja v Železnikih delavec France Čemažar. Preiskavanje je pokazalo, da si je bil Čemažar zakuril v izbi predno je zaspal, in v spanji ga je dim in ogljeni vzduh zadušil.

— (Predrzen razbojnik.) Javna varnost po slovenskem Štajerskem v zadnjih letih vedno nekaj péša. Razbojniki so uže tako nesramni, kakor se to bere le v romanih in povestih. Tako se poroča, da je zloglasni razbojnik Guzaj te dni v Podčetrtku dopó-ludne kot ženska preoblečen v krčmi pil, zvečer pa kot gospod opravljen tako drzen bil, da je v krčmi trem žandarjem, ki so najbrž njega lovili, za vino in večerjo plačal in z njimi pil, a po večerji odšedši, na vrata s kredo podpisal se, kdo je. In to vse, da si je 150 gld. na njegovo glavo razpisanih!

— (Požigalec.) Pred celjskimi protiniki je stal 26. t. m. 33 let stari France Kokolj iz Straž, obdolžen, da je požgal kmetu Francu Času hlev in kaščo. Ker se je izgovoril, da ga je žandarm, ki ga je v zapor peljal, prisilil krivega izpoznati se, bila je obravnava odložena, da se še žandarm pokliče na pričo. Do 28. t. m. so žandarma dobili in obravnavanje zoper Kokolja se je nadaljevalo, vsled katerega je bil Kokolj obsojen na tri leta ječe.

— (Pazite na otroke.) V Vojniškem trgu je v nedeljo 25. t. m. opoldne sedemletna deklica pod kozolcem svojega strijca Rednaka ali Kvasa po domače — si zakurila in tako strijcu kozolec s hlevom vred požgala — in mnogo druge škode napravila.

— (Ljubeznjiva družina.) Iz Mariburga se poroča, da je Florijan Blagonik od sv. Primona sodniji ovadil ženo, hčer in zeta, ker so ga ti hoteli zastrupiti. Sodnija je zatožence prijela in pri hiši našla 136 litrov mošta, ki je bil z arsenikom zastrupljen.

— (Poročilo o seji ljubljanskega mestnega zbora), ki je bil 30. jan., hočemo v prihodnjem listu priobčiti.

Razne vesti.

* (Povodnji) se zdaj spet bojé na Dunaji, ker se je spet po Dunavu veliko sklada-

mi nečemo in ne moremo še reči, da bi ta strah opravičen bil, dasiravno so nam dolga zavlačevanja na Dunaji, ko se ne obrne ni na desno ni na levo, nerazumljiva. Mi nečemo še v pesimističnem smislu prorokovati, ker nijsmo obupali na pravičnosti krone! Da pa ne damo za pravičnost liberalnih Nemcev in njih birokratov ni počenega groša, to je pa res.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 30. jan. [Izv. dop.]

Na dnevnem redu je bila Ofenheimova volitev. Uže ob 9. uri so začeli poslušalci prihajati na galerijo, katera je bila tako natlačena, da se je moralo ustaviti izdavanje vstopnic. A zastoj so se trudili in gnetli poslušalci, Ofenheim, izprevidevši, da bode jednoglasno ovržena njegova volitev, naznanil je predsedniku pismeno, da se mandatu odpove. Pa zdaj bode delal na to, da se zopet voli, židovski volilci bukovinski pa bodo zopet zanj glasovali, zakaj ne? saj je še polna njegova kasa.

Prihodnja seja je še le vtorek, da mej tem budgetni odsek lahko dela. Tačas pride na vrsto predlog o upravi v Bosni in Hercegovini, za katero je tudi treba dveh tretjin glasov. Tudi nove volitve v državno sodišče „Staatsgerichtshof“ se bodo ta dan vršile.

Budgetni odsek pridno zboruje. V poslednji seji je poročal Gomperz o trgovinskem ministerstvu in o praktičnih obrtnijskih šolah (gewerbliche Fachschulen), katere spadajo pod trgovinsko ministerstvo. Jireček in Matuš sta se pritoževala, da so te šole večinoma v nemških krajih, v čeških pa da jih je prav malo in nasvetovala sta resolucijo o pomnoževanju tacih šol. Bila je potem dolga debata, katere so se udeležili Süß, Herbst, Rumunec dr. Zotta in drugi.

Dr. Vošnjak je pozornost vlade obračal najprej na slovensko spodnje-Štajersko, kjer bi se ob Savinji in Savi lahko z vladno pomočjo uvedlo pletenje košaric ali „korbičev“, ker ob obeh rekah vrbe in beke razkošno rastejo, v gornje-savinjske dolini in po Pohorji pa bi lesna obrtnija se lahko razcvela, da bi prišel zaslužek v deželo. — Na Kranjskem pa so na več krajih staro-

bi v trenutku, ko se v boji utrujena Rusija obrne za pomoč k sosedu, mi vstopili v carstvo poljsko in je zjedini s Prusijo. Župan je dejal, da se Bismark najbrž šali. „Nikakor ne.“ — je odgovoril poslednji. „Vi poslušate ministrov besedo. Poljska uže davno teži Rusijo, ona se pri pomanjkanji svoje omike ne more uspešno boriti z višo omiko. Poljsko vladati more le Prusija. V teku treh let bi mi onemčili Poljsko in potem bi ne bilo nijednega zadržka v tem, ko bi poljski onemčeni poslanci ne zborovali v berlinskem landtagu, a v mestnem varšavskem sejm.“

A taka snežno-železna burja ne bode zmirom brila, mi upamo, da se prikaže solučni dnevi. Upanje je naša tolažba. Neumrljiva žeja življenja, zanašanje na srečo ne zapusté človeka, dokler je v njem kaj moči, vere v samega sebe, v dobro, v trud.

„Želanja, želanja!? — Nam mogut skazat čto poljzi naprasno i večno želat?“

Kaj (poljzi) koristi! A življenje brez želja in nadej je — hladni mrak smrti, nemo obupanje, mogila.

datne domače industrije, ki bi se dale povzdigniti, ko bi vlada poslala praktične učitelje in obrtnike podpirala, n. pr. v Ribnici za izdelovanje suhe robe, lončene posode in lesenega blaga, v Kranj za site in koce, v Kropo, Kamnjugorico in Železnike za izdelovanje raznega železnega blaga, pušek itd., ker žrebljarstvo ne more konkurirati s fabrikami. Referent o teh šolah v trgovinskem ministerstvu je izrekel, da bode vlada prav rada ustregla željam dotičnih krajev, ako se oglase. Naj bi tedaj trgovinska zbornica in dež. odbor storila v tem oziru kake korake.

Resolucija zavoljo pomnoževanja praktičnih obrtnijskih šol je bila jednoglasno sprejeta, potem ko se je tudi prof. Süß zanjo izrekel in pritrldil dr. Vošnjaku, da bode morala vlada zlasti na planinske dežele se ozirati, kjer je revščina mej ljudstvom vedno večja.

Odkar je večina v budgetnem odseku avtonomistična, tukajšnji židovski listi prav malo in še to krivo in zvito, ali nič ne poročajo o obravnavah budgetnega odseka; a prejšnja leta so bila poročila tako obširna, kakor o zborovih sejah. Tem ljudem se pač nemogoče zdi, da bi oni sploh mogli v manjšini biti.

Interpelacija slovenskega poslanca g Winklerja

in tovarišev do vojnega ministra v avstrijske delegaciji dné 27. januarja.

„Ob zasedanji Bosne in Hercegovine z avstrijsko armado se je oddalo prevažanje erarnega blaga podjetniku Ludviku Abendrothu, in sicer prevažanje od Metkovića v Mostar in Sarajevo.

„Agenti, katere je Abendroth na vse kraje razposljal, da so najemali voznike za ta spedijski posel, zvalili so več stotin ljudi s Kranjskega, posebno iz postonjskega in logaškega okraja, potem s Primorskega, tukaj posebno iz okrajev goriške in novo-gradske okolice, potem iz Dalmacije, da so šli za Abendrothom s konji in vozmi — večinom iz Trsta, kjer so se vkrcavali — v Metković, kajti obljudila se jim je razen dobre voznike plače tudi potnina tja in nazaj in popolno obskrbljenje zanje ter za njih konje, dokler bode trajalo podjetje; sicer so pa ljudje smeli soditi, da je visoki erar prevzel poroštvo črez to, ker se je povsod naglaševalo lastnost podjetnika Abendrotha kot c. kr. ritmajstra, ker se je v dotičnih javno prilepljenih oglasih podjetje zaznamovalo kot „podjetje c. kr. voznštva za armado“, ker so obravnavam mej obema strankama pričujoči bili župani. — po katerih bi se plača voznikom tudi izplačevala, in ker je na sklenene pogodbe tržaško c. kr. mestno poveljništvo pritisnilo celo pečat s cesarskim orlom.

„Žalibog se je kmalu izkazalo, kako so bili ljudje premočljivi. Plačevalo se kljubu lepim obljubam n'j nigdar točno, v kratkem da celo nič; a vozniki, dasi so se imeli boriti z vsemi težavami, bēdo in celo z lakoto, vozili so vendar še blago in so upali, da bodo dobili vendar svoj zaslužek, kar jim je Abendroth zmirom obetal.

„Tedaj pa znaša zaslužek veliko svoto nad 200.000 gold., na katere vozniki še zmirom zastoj čakajo. To pa letos dvojno čutijo, ker se je ugnezdila v zgoraj navedenih provincijah izredna revščina, sem in tja pa so prišle nekatere rodbine uže na nič, ker se jim krvavo zasluženi novci nijso izplačali.

„Po pravici se sme trditi, da so bili ti siromaki preslepljeni, kajti pozneje so še le izvedeli, da Abendroth pred najemanjem voznikov nij imel nič premoženja in da je bil za tako veliko podjetje nesposoben, ker je moral celo od erara zahtevano kavcijo izposoditi si.

„Zato dovoljujejo si podpisani nj. ekselenco gospoda državnega vojnega ministra — kakor se je uže stavilo jednako vprašanje v visokej zbornici poslancev nj. ekselenci gospodu ministru za deželno obrambo — vprašati:

„Kako se je moglo to podjetje prepustiti takemu možu, kakor je Ludvik Abendroth, in sicer ne da bi se to podjetje bilo preje javno razpisalo?

„Ali hoče visoka vlada udeleženi voznikom iz preje imenovanih dežel na kak način pripomoči, da bodo dobili svoj zaslužek?“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 31. januarja.

Davkovski odsek državnega zbora je sprejel z 20 zoper 14 glasov predlog večine odseka, glaseč se: „Člen 1. k § 4. naj se glasi: Z zakonom naj se z ozirom na dobljeni skupni čisti znesek vseh zemljiškemu davku podvrženih objektov določi odstotek vsakih 15 let, po katerem se potem zemljiški davek od dobljenega čistega zneska posamnih objektov razpiše. Davek teče na podlagi po tem zakonu dobljenega čistega zneska od 1. januarja 1881. Določevanje in izterjevanje davka po tem čistem znesku prične se s 1. julijem 1882. Kadar se bode dovršilo določanje davka, pričelo se bode uravnavanje davka za čas od 1. januarja 1881 do nove razdelitve tako-le: Oni plačevalci zemljiškega davka, katerim se z novo razdelitvijo zemljiški davek zniža, imajo voliti, ali se jim svota, katero so do uravnanja davka preveč plačevali, povrne, ali pa k dobremu pripiše; oni plačevalci zemljiškega davka, kojim se pa zemljiški davek zveksa, plačevali bodo zvišani davek v določenih obrokih, a svoto, katero imajo več plačati od dné 1. januarja 1881 do popolnega uravnanja zemljiškega davka, plačali bodo v četirih enakih letnih obrokih. Te obroke pa mora finančni minister urediti tako, da svota, katera se mora v jednom letu več plačati, ne bode presegala 25% novega davka.

Nemški **ustavoverci** napovedujejo, da bodo imeli veliko posvetovanje, kaj jim je storiti gledé situacije. V ta namen pride tudi vodja čeških Nemcev dr. Schmeykal na Dunaj, najbolj za to, da bode Nemce še bolj naščuval zoper češkega memoranda terjatve.

Vnanje države.

Nemški general Moltke je odgovoril na neko pismo, v katerem ga nekdo prosi, da bi delal za znižanje nemške armade, da vladarji in vlade tega ne morejo storiti, dokler narodje v obče ne spoznajo, da je vsaka vojna, srečna ali nesrečna, zmirom narodov nesreča. — To je vendar čudno, da so Nemci še le zdaj do tega izpoznanja prišli, ko uže imajo Elsas in Lotaringijo in skoro vse (razen Cislejtanije) kar so z vojsko doseči hoteli. Ko je ropar dovolj imel naropanega, rekel je, da je ropanje greh, a nazaj dal nij ničesa.

V **španskej** zbornici poslancev se je poleg parlamentarni prepir. Ta prepir se je pričel dné 10. dec. m. l., ko Canovas na interpelacijo v zbornici, zakaj da se je vlada premenila, nij hotel odgovoriti z izgovorom, da ga v senatu pričakujejo. Na to so vse stranke opozicije izostale iz zbornice, ter iz senata. Zdjaj je dejal, da tačas manjšine nij nameraval zaliti, in opozicijonci so zopet prišli v zbornico, samo udeležiti se ne bodo mogli več debat o zakonu gledé sužnjevan na Kubi — in to je hotel Canovas.